

Responsabilitat Patrimonial i Prevenció de Riscos: L'Administració no pot eludir el seu deure actiu de protecció (Sentència AN de 22 de gener de 2026, Rec. 1006/2024)

Una recent sentència de l'Audiència Nacional ha tornat a posar el focus sobre dos pilars fonamentals del dret administratiu i laboral: la responsabilitat patrimonial de l'Administració per funcionament anormal dels serveis públics i l'abast del deure de protecció de l'ocupador en matèria de prevenció de riscos laborals. El cas analitzat, que va culminar amb una indemnització de 20.000 euros per a una funcionària, ofereix claus interpretatives de gran rellevància per a professionals del dret i per a les mateixes administracions públiques.

1. Una caiguda deguda als cables de l'equip informàtic sota la taula de la funcionària

Una funcionària del Cos d'Auxili Judicial va patir una caiguda en el seu lloc de treball en enredar-se amb els cables de l'equip informàtic, que es trobaven solts sota la seva taula. A conseqüència de l'accident, va patir una fractura d'húmer que li va ocasionar lesions i seqüeles.

L'Administració va desestimar la seva reclamació de responsabilitat patrimonial argumentant, principalment, que la funcionària no havia comunicat cap incidència al servei de manteniment, atribuint-li una part de la responsabilitat per omissió del seu deure de vetllar per la seva pròpia seguretat, d'acord amb l'article 29 de la Llei 31/1995, de Prevenció de Riscos Laborals. No obstant això, l'Audiència Nacional revoca aquesta decisió i estableix una sèrie de conclusions de gran interès.

2. El deure de protecció és proactiu, no reactiu

El nucli de la sentència rau en la ponderació entre les obligacions del treballador (article 29 LPRL) i el deure de protecció de l'ocupador (article 14 LPRL). La Sala és contundent: l'obligació de l'empleat d'informar sobre situacions de risc no eximeix ni atenua el deure principal i imperatiu de l'Administració de garantir la seguretat i salut dels seus treballadors.

La Sentència subratlla que l'ocupador (ja sigui públic o privat) ha de desenvolupar una "acció permanent de seguiment de l'activitat preventiva". No n'hi ha prou amb disposar de canals per comunicar incidències; l'Administració té l'obligació d'identificar, avaluar i controlar activament els riscos. Exculpar-se perquè la treballadora no va avisar del desordre dels cables suposaria una inversió inacceptable de la càrrega de la prevenció. Aquesta interpretació reforça la idea que la prevenció de riscos és una responsabilitat inherent a l'organització del treball, i no una mera resposta a les queixes dels empleats.

3. Principi de plena indemnitat: compatibilitat entre prestacions i indemnització (RC)

Un altre punt clau és l'anàlisi del principi de plena indemnitat. La funcionària ja havia percebut 990 euros a través del sistema de protecció específic per a funcionaris (lesions permanents no incapacitants). L'Administració al·legava que aquesta via exclouia el sistema genèric de responsabilitat patrimonial.

La Sala, seguint la doctrina consolidada del Tribunal Suprem, recorda que ambdós sistemes són compatibles. Les prestacions derivades de la normativa sectorial (com les de la Seguretat Social o règims especials) obeeixen a un títol diferent i constitueixen una avaluació apriorística del dany causat en atenció a l'incompliment experimentat.

Quan aquesta prestació no assoleix una reparació integral del dany, la responsabilitat patrimonial actua com un mecanisme complementari per satisfer el principi de plena indemnitat. Per tant, la percepció d'una prestació inicial no tanca la porta a una reclamació posterior si es demostra un funcionament anormal del servei públic i un dany no cobert íntegrament.

4. La quantificació del dany: El Barem de trànsit com a referència, no com a norma

Pel que fa a la quantificació de la indemnització, la sentència reitera un criteri ja establert: el barem de la Llei 35/2015 sobre accidents de circulació no és d'aplicació automàtica en l'àmbit de la responsabilitat patrimonial. Tot i que l'article 34.2 de la Llei 40/2015 permet utilitzar-lo com a referència, en aquest cas, la Sala opta per desplaçar-lo en favor de la "normativa sectorial aplicable per a la determinació de les indemnitzacions per lesions (...) derivades d'accident laboral". A partir d'aquí, i tenint en compte les circumstàncies concretes (edat de la víctima, dies de curació, seqüeles funcionals i afectació al seu lloc de treball), fixa discrecionalment una quantitat global de 20.000 euros.

5. Conclusions i implicacions pràctiques de la Sentència

D'una banda, les Administracions Públiques (i ocupadors en general), aquest pronunciament és un recordatori contundent que les polítiques de prevenció de riscos han de ser actives i contínues. No es pot traslladar la responsabilitat de la detecció de riscos als treballadors. La manca de manteniment adequat de les condicions del lloc de treball constitueix un funcionament anormal del servei. Consolida doncs l'argumentari per defensar la compatibilitat de les prestacions de la Seguretat Social amb la indemnització per responsabilitat patrimonial. A més, aclareix la jerarquia de normes a l'hora de quantificar el dany, donant en aquest cas preferència a la normativa específica d'accidents laborals sobre el Barem de trànsit (en línia també de d'altres precedents de la mateixa AN), el que a la pràctica pot suposar també un rebaix per a les quantificacions del dany reclamat.

FERNANDEZADVOCATS

Finalment, de cara als empleats públics, els reforça el seu dret a una protecció eficaç i a una reparació integral en cas d'accident laboral derivat d'una negligència de l'Administració, fins i tot si ja han rebut una prestació inicial.

En definitiva, la resolució de l'Audiència Nacional no només fa justícia en un cas concret, sinó que reafirma principis essencials que delimiten les obligacions de l'Administració com a garant de la seguretat en l'entorn laboral.

El present article és merament divulgatiu i no suposa assessorament ni compromís d'actualització. Per a més informació o assessorament, contacti amb info@fernandezadvocats.es